

# Οι δερματολογικές παθήσεις στο Περού κατά την Προκολομβιανή εποχή

Επιμέλεια μετάφρασης: Α. ΣΥΡΟΥ  
Ιατρός

*Η ιστορία της δερματολογίας στο Περού αρχίζει ήδη από τα πολύ πρώιμα χρόνια. Οι πολιτισμοί που αναπτύχθηκαν πριν τους Ίνκας στα βόρεια του Περού αναδεικνύουν μέσω της κεραμικής τέχνης τους τη γνώση τους όσον αφορά ποικίλες δερματολογικές παθήσεις.*

**Μ**ελέτες του Elbio Flores-Cevallos et al., σε κεραμικά αντικείμενα πολιτισμών του Περού, κατέδειξαν ότι τα κεραμικά αυτά έργα αποδίδουν ρεαλιστικά πολυάριθμες δερματικές βλάβες, όπως η νόσος του Carrion, η σύφιλη, η λείσμανίαση κ.ά. και αποτελούν «πορτρέτα κλινικής δερματολογικής παθολογίας», μεγάλης ιστορικής αξίας.

## Σύφιλη

Η σύφιλη αποτέλεσε μία από τις πιο διαδεδομένες δερματολογικές νόσους στους πολιτισμούς του αρχαίου Περού (Εικόνα 1). Κατά την εποχή των Ίνκας, η σύφιλη πρόσβαλλε τον λαό, αλλά και τις υψηλότερες κοινωνικές τάξεις της Αυτοκρατορίας.

Ο Αμερικανός οστεολόγος George E. Eaton, που ήταν μέρος της αποστολής που ανακάλυψε το Machu Picchu το 1911, ανακάλυψε σε νεκροταφείο της περιοχής, σε περίοπτη θέση, τον τάφο ανώτερων ιερέων.

Κατόπιν οστεοπαθολογικής εξέτασης, ανακάλυψε ότι οι ιερείς «δυστυχώς είχαν σύφιλη».

Σύμφωνα με τους χρονικογράφους, η σύφιλη μεταφέρθηκε στην Ευρώπη, με την επιστροφή των κατακτητών στην Ισπανία. Εμφανίστηκε πρώτη φορά στη Νάπολη, το 1494, ως μυστηριώδης και άγνωστη επιδημία με ταχεία εξάπλωση, προκάλεσε δε μεγάλη αναστάτωση στον πληθυσμό, λόγω έλλειψης θεραπείας. Για πολλά χρόνια ίσχυε η άποψη ότι η σύφιλη ξεκίνησε από την Αμερική. Εντούτοις, πρόσφατες αρχαιολογικές μελέτες σε οστά από Μεσαιωνικά νεκροταφεία ανακάλυψαν στοιχεία ύπαρξης συγγενούς σύφιλης σε παιδιά και συμπέραναν ότι η σύφιλη υπήρχε στην Ευρώπη, πριν την ανακάλυψη της Αμερικής.

## Νόσος του Carrion (Bartonella bacilliformis) και Λείσμανίαση

Οι προ των Ίνκας πολιτισμοί Moche, Chimu, Vicus και Chancay αναπτύχθηκαν στα βόρεια του Περού μεταξύ του 1ου αι. π.Χ. και του 13ου μ.Χ. Σε πλήθος κεραμικών έργων τους απεικονίζονται εξωτερικές δερματικές βλάβες, λόγω λοίμωξης από Bartonella bacilliformis (Εικόνα 2), αλλά και δερματικές βλάβες από λείσμανίαση, η οποία υπήρξε ενδημική στις κοιλάδες των Άνδεων (Εικόνα 3).

## Φλυκταινώδεις νόσοι

Στο κεραμικό αντικείμενο της Εικόνας 4 απεικονίζεται το κεφάλι ασθενούς που φέρει βαθιές ουλές στο πρόσωπο, κυρίως στις παρειές, στη μύτη, στον πώγωνα και στα αυτιά, που πιθανότατα αντιπροσωπεύουν μία σοβαρή περίπτωση φλυκταινώδους ακμής.

## Εν τω βάθει μυκητιάσεις

Το κεραμικό σκεύος της Εικόνας 5 προέρχεται από τον πολιτισμό Vicus (300-800 π.Χ.) και απεικονίζει ένα οιδηματώδες πόδι, με οζίδια κυρίως στο οπίσθιο και πλάγιο τμήμα του δέρματος του ποδιού και της πτέρνας, που αντιπροσωπεύουν βλάβες μυκητώματος.

## Κνησμώδεις νόσοι

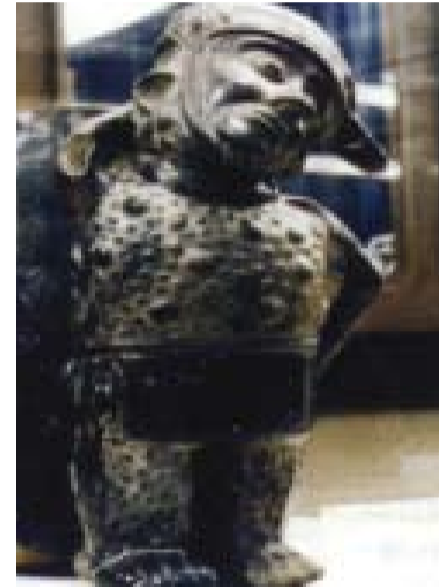
Στην Εικόνα 6 απεικονίζεται κεραμικό αντικείμενο που παριστά γυμνό άνδρα που ξύνει την πλάτη του και έχει παράλληλα μία έκφραση ενόχλησης στο πρόσωπό του.

Εμφανίζει επίπεδες βλατιδώδεις βλάβες στο δέρμα της κοιλιάς του και στα γόνατα.

Πιθανότατα πρόκειται για περίπτωση κνίδωσης.



Εικόνα 1. Ασθενής με γυμνούς γλουτούς γεμάτους βλάβες από επίπεδα κονδυλώματα σύφιλης.



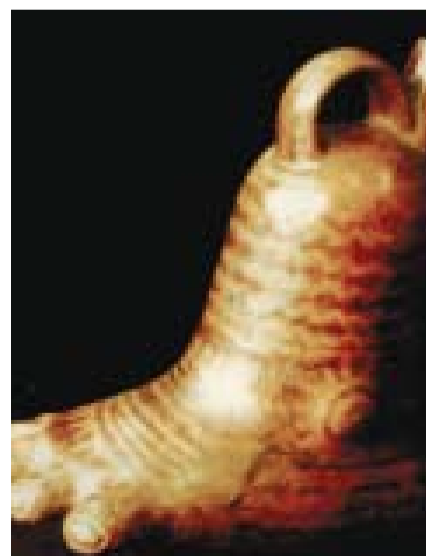
Εικόνα 2. Ολόκληρο το δέρμα του σώματος του απεικονιζόμενου άνδρα φέρει προέχοντα οζίδια.



Εικόνα 3. Κεραμικό αντικείμενο του πολιτισμού Moche, που απεικονίζει λείσμανίαση.



Εικόνα 4. Φλυκταινώδης ακμή



Εικόνα 5. Μυκητώμα



Εικόνα 6. Πιθανή κνίδωση